

2020

SANSKRIT — GENERAL

Paper : GE/CC-3

Full Marks : 65

The figures in the margin indicate full marks.

*Candidates are required to give their answers in their own words
as far as practicable.*

Section - A

Unit - I

(Marks : 25)

1. (a) अधोलिखितयोरेकस्य मातृभाषया अनुवादः कर्तव्यः। 5×1
- (i) सरसिजमनुविद्धं शैवलेनापि रम्यम्
मलिनमपि हिमांशोर्लक्ष्म लक्ष्मीं तनोति।
इयमधिकमनोज्ञा वल्कलेनापि तन्वी
किमिव हि मधुराणां मण्डनं नाकृतीनाम्॥
- (ii) गाहन्तां महिषा निपानसलिलं शृङ्गैर्मुहुस्ताडितं
छायावद्धकदम्बकं मृगकूलं रोमन्थमभ्यस्यतु।
विश्रब्धं क्रियतां वराहततिभिर्मुस्ताक्षतिः पल्वले
विश्रामं लभतामिदं च शिथिलज्याबन्धमस्मद्धनुः॥
- (b) अधोलिखितेषु द्वयोः टीका संस्कृतभाषया देवनागरीलिपिमाश्रित्य लेखनीया। 5×2
- सोमतीर्थः, प्रस्तावना, अनसूया, दुर्वासा।
- (c) प्रसङ्गनिर्देशपूर्वकं कस्यैकस्य संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च व्याख्या कार्या। 6×1
- (i) कृष्णसारे ददच्चक्षुस्त्वयि चाधिज्यकार्मुके।
मृगानुसारिणं साक्षात् पश्यामीव पिनाकिनम्॥
- (ii) विचिन्तयन्ती यमनन्यमानसा
तपोधनं वेत्सि न मामुपस्थितम्।
स्मरिष्यति त्वां न स वोधितोऽपि सन्
कथां प्रमत्तः प्रथमं कृतामिव॥

Please Turn Over

- (d) (i) विग्रहवाक्यमुल्लिख्य **कस्यैकस्य** समासनाम लेखनीयम् (संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च)। 2×1
अनन्यमानसा 1(c)(ii) प्रश्ने, शिथिलज्याबन्धम् 1(a)(ii) प्रश्ने।
- (ii) निम्नलिखितयोः **कस्यैकस्य** सन्धिविच्छेदः करणीयः (संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च)। 1×1
सरसिजमनुविद्धम् 1(a)(i) प्रश्ने, पश्यामीव 1(c)(i) प्रश्ने।
- (iii) निम्नलिखितयोः **कस्यैकस्य** व्युत्पत्तिनिर्णयं कुरु (संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च)। 1×1
प्रमत्तः 1(c)(ii) प्रश्ने, अनुविद्धम् 1(a)(i) प्रश्ने।

Section - B

Unit - I

(Marks : 15)

2. (a) अभिज्ञानशकुन्तलनाटकस्य कस्मिन् अङ्के धीवरोपाख्यानं समवतारितम्? अनेनोपाख्यानेन नाटकीयं किमपि तात्पर्यं साधितं न वेति आलोच्यताम्। 2+8

अथवा,

अभिज्ञानशकुन्तलनाटकस्य कस्मिन् अङ्के दुष्यन्त-सर्वदमनयोः साक्षात्कारः अभवत्? कथं दुष्यन्तः क्रमेण तस्य पुत्रस्य परिचयं ज्ञातवान्? 2+8

- (b) अधोलिखितयोरेकस्य मातृभाषया अनुवादः कर्तव्यः। 5×1
- (i) एष त्वामभिनवकण्ठशोणितार्थी
शार्दूलः पशुमिव हन्मि चेष्टमानम्।
आर्तानां भयमपनेतुमात्तधन्वा
दुष्यन्तस्तव शरणं भवत्विदानीम्॥
- (ii) रम्याणि वीक्ष्य मधुरांश्च निशम्य शब्दान्
पर्युत्सुको भवति यत् सुखितोऽपि जन्तुः।
तच्चेतसा स्मरति नूनमवोधपूर्वं
भावस्थिराणि जननान्तरसौहृदानि॥

Section - C

Unit - II

(Marks : 10)

3. अधोलिखितेषु विषयद्वयमवलम्ब्य टीका संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च लेखनीया। 5×2
जनान्तिकः, आकाशभाषितम्, स्वगतः, अपवारितः।

(3)

T(3rd. Sm.)-Sanskrit-G/(GE/CC-3)/CBCS

Section - D

Unit - II

(Marks : 15)

4. अधोलिखितेषु कस्यापि **द्वयस्य** टीका लेखनीया। 5×2
उत्तररामचरितम्, हर्षः, विशाखदत्तः, मृच्छकटिकम्।
5. अधोलिखितानां **पञ्चानां** प्रश्नानामुत्तरं संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च लेखनीयम्। 1×5
- (a) अभिज्ञानशकुन्तलनाटकस्य विदूषकस्य नाम किम्?
- (b) स्त्रीचरित्रवर्जितनाटकस्य नाम किम्?
- (c) विक्रमोर्वशीयमिति दृश्यकाव्ये नायकः कः?
- (d) रामायणमाश्रित्य भासविरचितस्य कस्यचिदेकस्य नाटकस्य नाम लिख्यताम्।
- (e) महावीरचरितनाटकस्य रचयिता कः?
- (f) रत्नावलीनाट्यकृतौ कति अङ्काः?
- (g) अभिज्ञानशकुन्तलनाटकस्य प्रधानरसः कः?
-